

Táplálkozáspolitikai helyzet Magyarországon

NOURISHING szakpolitikai index

Jelen országjelentés a **NOURISHING szakpolitikai index** [1] Magyarországra vonatkozó részletes eredményeit mutatja be. Rávilágít az egyes nemzeti kormányzatok által kialakított fizikai aktivitási szakpolitikák erősségeire és gyengeségeire. A helyzetjelentés kiegészíti a szakpolitikai index eredményeit az egyes országok szakpolitikai tervezésének minőségére vonatkozó részletes áttekintéssel. A szakpolitikai index teljes képet adó, átfogó eredményeit a NOURISHING szakpolitikai jelentés ismerteti, amely Magyarországot 29 másik európai országgal hasonlítja össze.

Fő üzenetek

- Magyarország a NOURISHING keretrendszer tíz szakpolitikai területéből hét területen hajt végre táplálkozással és diétás táplálkozással kapcsolatos szakpolitikai intézkedéseket. Az egyetlen szakpolitikai terület, amelyre jó értékelést kapott, az egyes tápanyagok élelmiszerekben való korlátozása vagy élelmiszerekből történő eltávolítása (I1), ezt követi a közintézményekben alkalmazott élelmiszer-szabványokra (O), az egészségesebb élelmiszerek megfizethetőségének és hozzáférhetőségének növelését célzó pénzügyi ösztönzőkre (U), valamint az egészséges táplálkozással kapcsolatos lakossági tudatosság kommunikációs kampányok révén történő növelésére (I2) kapott közepes értékelés.
- A cukrozott italok iskolákban történő árusítására vonatkozó szakpolitikák gyengeségei, valamint az iskolák közelében árusított élelmiszerekre vonatkozó intézkedések hiánya csökkentette az O szakpolitikai terület eredményét, amely egyébként jól kidolgozott, az iskolai és az egyéb, iskolán kívüli helyszíneken történő étkezésre vonatkozó előírásokat tartalmazott. Az élelmiszer-beszerzésre vonatkozó táplálkozási szabványokat és az élelmiszer-termelőket az egészséges élelmiszerek ellátási láncban való elterjedésének növelése érdekében támogató intézkedéseket már végrehajtották, de további erősítésre van szükség, mivel nem azonosítottak más, az élelmiszerrendszer egészséggel való koherenciájára vonatkozó szakpolitikai intézkedést (H).
- Nem történtek intézkedések a kiskereskedelmi környezetben található élelmiszerek egészségességének javítása (S), a tantervekben szereplő táplálkozással kapcsolatos oktatás (G), valamint a tanácsadás és segítségnyújtás terén sem (N2). Bár Magyarország bevezette a cukoradót, nagyobb lépéseket kellene tenni ezen a szakpolitikai területen, pénzügyi ösztönzőkkel növelve az egészségesebb élelmiszerek megfizethetőségét és hozzáférhetőségét (U). Foglalkozni kell a fiatalokat célzó marketing (R) korlátozására irányuló intézkedésekben mutatkozó jelentős hiányosságokkal is.

A szakpolitika helyzetének áttekintése

	NINCSENEK AZONOSÍTOTT SZAKPOLITIKÁK	GYENGE	MEGFELELŐ	KÖZEPES	JÓ	KIVÁLÓ
N Táptértékjelölési szabványok és az élelmiszereken szereplő állítások és egészségre vonatkozó állítások használatára vonatkozó előírások			MEGFELELŐ			
O Egészséges élelmiszerek kínálata és szabványok meghatározása a közintézményekben és más egyedi helyszíneken			KÖZEPES			
U Gazdasági eszközök alkalmazása az élelmiszerek megfizethetősége és a vásárlásösztönzők kezelésére			KÖZEPES			
R Az élelmiszerreklámok és a kereskedelmi promóció egyéb formáinak korlátozása		GYENGE				
I A teljes élelmiszer-ellátás tápanyagminőségének javítása			JÓ			
S Ösztönzők és szabályok meghatározása az egészséges kiskereskedelmi és vendéglátóipari környezet megteremtése érdekében	NINCSENEK AZONOSÍTOTT SZAKPOLITIKÁK					
H Az ellátási lánc és az ágazatokon átívelő intézkedések kihasználása az egészségüggyel való összhang biztosítása érdekében		GYENGE				
I Az emberek tájékoztatása az élelmiszerekről és a táplálkozásról a közvélemény figyelmének felkeltése révén			KÖZEPES			
N Táplálkozási tanácsadás és segítségnyújtás az egészségügyi ellátásban	NINCSENEK AZONOSÍTOTT SZAKPOLITIKÁK					
G Táplálkozási oktatás és készségfejlesztés	NINCSENEK AZONOSÍTOTT SZAKPOLITIKÁK					

Jelen állapot-értékelés csak a nemzeti szintű szakpolitikákra alapul. A tartományi, regionális vagy helyi önkormányzatok által kiadott szakpolitikák nem tartoznak a jelen projekt hatálya alá.

Módszerek

A NOURISHING szakpolitikai index módszereit a kapcsolódó **szakpolitikai összefoglaló** ismerteti részletesen. Összefoglalva, a szakpolitikai index a) a szakpolitikák jelenlétére és b) a szakpolitikák kialakítására vonatkozó értékeket egyesíti 41 referenciaértékre vonatkoztatva.

A referenciaértékeket a **NOURISHING adatbázisban található szakpolitikákra alkalmazzák** [2], amelyeket 30 európai országban (Magyarországot is beleértve) végzett átfogó vizsgálat során gyűjtöttek össze.

KERETRENDSZER: Átfogó szakpolitikai intézkedések 3 területen:

ÉLELMISZERIPARI KÖRNYEZET

ÉLELMISZERIPARI RENDSZER

MAGATARTÁSVÁLTOZÁSSAL KAPCSOLATOS KOMMUNIKÁCIÓ

ADATBÁZIS:

Táplálkozással és étrenddel kapcsolatos szakpolitikák könyvtára

N O U R I S H I N G

SZAKPOLITIKAI INDEX:

Összehasonlítja az országok és a szakpolitikai területek teljesítményértékelő (benchmarking) eszköz által generált eredményeit

BENCHMARKING ESZKÖZ:

Meghatározott kritériumok alapján értékeli a szakpolitikai tervezés minőségét

A szakpolitikai index eredményeinek felméréséhez használt szakpolitikai eszközök

A szakpolitikai index eredményei bontásban

(A szakpolitikai tervezési kritériumok részletes leírásért kérjük, tekintse meg a [szakpolitikai összefoglalót](#))

	Nincs azonosított szakpolitika		Megfelel a szakpolitika-tervezetek 75 %-ának
	Megfelel a szakpolitika-tervezetek 25 %-ának		Megfelel a szakpolitika-tervezetek 99 %-ának
	Megfelel a szakpolitika-tervezetek 50 %-ának		Megfelel az összes törekvésnek

N	Tápanyagok a csomagolás hátoldalán	
	Címkék a csomagolás elején	
	Figyelmeztető címkék	
	A tápanyag-összetételről szóló állításokra vonatkozó szabályok	
	Az egészségről szóló állításokra vonatkozó szabályok	
O	Az iskolákban kapható ételek és italok, beleértve az egészségtelen élelmiszerekre vonatkozó korlátozásokat is	
	A cukrozott italok iskolákban történő értékesítésével kapcsolatos intézkedések	
	Gyümölcs- és zöldségtermesztési kezdeményezések az iskolákban	
	Az iskolák közvetlen közelében kapható élelmiszerek és italok	
	Egészségtelen ételek az iskolán kívüli helyeken	
U	Egészségügyi vonatkozású élelmiszeradók vagy -vámok	
	Jövedelemhez kötött támogatások vagy kezdeményezések az egészséges élelmiszerek megfizethetőségének és hozzáférhetőségének fokozása céljából	
	Céltzott támogatások vagy kezdeményezések az egészséges élelmiszerek megfizethetőségének és hozzáférhetőségének fokozása céljából	
	Fiatalokat célzó marketing reklámok segítségével	
R	Fiatalokat célzó direkt marketing	
	Fiatalokat célzó marketing szponzoráció segítségével	
	Fiatalokat célzó marketing POS-intézkedések segítségével	
	Fiatalokat célzó marketing termékihelyezés és tudatos márkaépítés (branding) segítségével	
	Fiatalokat célzó marketing termékdesign és csomagolás segítségével	
	Marketing az iskolákban/iskolai környezetben	
	Marketing az iskolákban/iskolai környezetben	
I	Egyes tápanyagok élelmiszerekben való korlátozása vagy élelmiszerekből történő eltávolítása	

S	Az iskolák környezetében található vendéglátóhelyekre vonatkozó tervezési korlátozások	
	Vendéglátóhelyekre vonatkozó tervezési korlátozások	
	Az üzletekben és az élelmiszer-szolgáltató helyeken található egészségesebb élelmiszerek elérhetőségének növelését célzó kezdeményezések	
H	Az élelmiszer-termelők támogatására irányuló intézkedések az ellátási láncban szereplő egészséges élelmiszerek számának növelése és az egészségtelen élelmiszerek számának csökkentése érdekében	
	Az élelmiszergyártók támogatására irányuló intézkedések az ellátási láncban szereplő egészséges élelmiszerek számának növelése és az egészségtelen élelmiszerek számának csökkentése érdekében	
	Az élelmiszer-kiskereskedők támogatására irányuló intézkedések az ellátási láncban szereplő egészséges élelmiszerek számának növelése és az egészségtelen élelmiszerek számának csökkentése érdekében	
	Irányítási struktúrák a több ágazatot/érintetteket érintő bevonás érdekében	
	Közbeszerzésben alkalmazandó táplálkozási szabványok	
	A városi mezőgazdaság támogatása az egészségügyi és a tervezési politikákban	
	Közösségi élelmiszer-termelés	
	Élelmiszer-alapú étrendi iránymutatások kidolgozása és közzététele	
	A közvélemény figyelmének felkeltése, tömegmédiá és tájékoztató kampányok, valamint az egészséges táplálkozással kapcsolatos társadalmi marketing.	
	Táplálkozási tanácsadás és segítségnyújtás az alapellátásban	
N	Táplálkozási tanácsadás és segítségnyújtás az iskolai egészségügyi ellátásban	
	Táplálkozással kapcsolatos oktatás a tantervekben	
	Oktatók képzése	
	Egészségügyi szakemberek képzése	
	Főzési készségek	
G	Élelmiszer-termesztéssel kapcsolatos iskolai képzés	
	Élelmiszer-tervezetők képzése	

Megjegyzés: A szakpolitikai környezet idővel minden országban változik. Jelen megállapítások a 2023 májusában rendelkezésre álló ismereteinket tükrözik. A legfrissebb eredmények megtekintéséhez, valamint a szakpolitikai indexekkel kapcsolatos további technikai információkért kérjük, keresse fel honlapunkat: wcrf.org/our-policy-work.

Visszajelzés vagy frissítési javaslat esetén kérjük, küldjön e-mailt az alábbi e-mail címre: policy@wcrf.org. További információ a CO-CREATE projektről a co-create.eu oldalon található

[1] Szakpolitikai index: wcrf.org/nutrition-policy-index [2] Szakpolitikai adatbázis: policydatabase.wcrf.org